

Zon op het strand

Bovenstaande titel zal slechts weinigen iets zeggen. Ook ik was volkomen verrast toen ik las dat dit de titel was van de roman die Robert van Gulik gepland had als opvolger van *Een gegeven dag*.

De bron van deze wonderlijke ontdekking is een krantepagina gedateerd 29 februari 1964 die ik onlangs aantrof in een exemplaar van *De parel van de Keizer*. Driekwart ervan is gewijd aan een interview met de schrijver en een recensie van drie recent verschenen werken: *Vier Vingers*, *Moord in Canton* en *Een gegeven dag*.

Scheveningen

Na het *Amsterdams mysterie* (de ondertitel van *Een gegeven dag*) zou de volgende roman zich afspeelen in Scheveningen. Een fragment uit het interview:

Robert van Gulik is ook de auteur van het Boekenweekgeschenk van dit jaar „Vier vingers“. Het is het twaalfde rechter Tie-verhaal en het zal ongetwijfeld niet het laatste zijn, want op de vraag, of hij van plan is er nog meer te schrijven, antwoordt hij ietwat bedacht: „Tja, het is een beetje moeilijk, de carrière van rechter Tie is bijna afgerond. Maar ik krijg nu al brieven om er niet mee op te houden en het is moeilijk daar aan geen gehoor te geven“.

Hoe het met rechter Tie zal gaan, is dus nog niet bekend. Maar wel heeft Robert van Gulik zijn terrein nu al verbreed. Een van zijn meest recente boeken heet: „Een gegeven dag“ — dat is de dag van vandaag: de 29ste februari — en draagt als ondertitel „Amsterdams mysterie“. En in zijn volgende boek zal hij de lezer meenemen naar Scheveningen

onder de titel „Zon op het strand“. Evenals „Een gegeven dag“ zal dit een misdaadroman zijn, maar in beide wil de auteur meer geven. In „Zon op het strand“ zal verwerkt zijn een confrontatie van de mens met de dood.

Dat is navrant: nauwelijks drie jaar later zou Van Gulik overlijden, net 57 jaar oud.

Zen

In *Een gegeven dag* speelt het Zen-boeddhisme een grote rol:

Met „Een gegeven dag“ heeft Robert van Gulik trouwens een speciale bedoeling gehad. Op het eerste gezicht is het een gewone misdaadroman, maar de auteur heeft meer willen geven, namelijk de geschiedenis van een man die in het leven geteisterd, het geloof heeft verloren en dan de weg terugvindt naar God. Het middel daartoe is Zen. Hij heeft opgemerkt, zoals hij vertelt, dat er met name in Engeland en Amerika belangstelling is door het Zen-Boeddhisme. Velen menen, volgens dr. Van Gulik ten onrechte, dat men door Zen het christelijk geloof de rug toekeert. Het is echter geen godsdienst, zo betoogt hij met

nadruk, maar een methode. Dit heeft hij in „Een gegeven dag“ willen aantonen.

Kunstgrepen

Een gegeven dag is een vreemde roman. Ik heb nooit goed geweten wat ik ermee aan moest. Blijkbaar ben ik niet de enige, want in de recensie komt het volgende fragment voor:

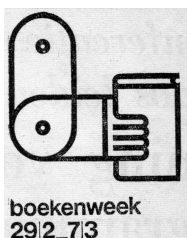
Wat de bedoeling van Robert van Gulik is geweest, kan men vinden in het hierbij afgedrukte interview. Voor wie de tendens ontgaat — en dan zullen niet weinig argeloze lezers zijn — blijft over een nogal onwaarschijnlijk verhaal met vreemde elementen, ondanks het begin dat wel wat belooft met zijn dooreenvlechting van heden en verleden. Eigenlijk heeft de auteur in dit geval kunstgrepen toegepast, die hij in andere boeken met opzet terecht heeft vermeden. Dat hij na de twaalf romans over het oude China niet direct de Nederlandse sfeer heeft kunnen grijpen, is niet verwonderlijk. Maar in het Amsterdam van 1964 gaat het nu eenmaal anders toe dan in het China van 700.

Dat is niet mals. Geen wonder dat Robert van Gulik uiteindelijk afzag van het schrijven van *Zon op het strand* en zich in plaats daarvan concentreerde op zijn grote kracht: Rechter Tie.

Welke krant?

Helaas staat op de pagina niet vermeld uit welke krant hij komt. Kan een van mijn trouwe lezers misschien helpen? Ik vrees dat ik niet veel aanwijzingen heb. Het is een bijlage genaamd *Tussenspel*, het lijkt een landelijk dagblad, en op de achterkant staat een filmrecensie van ene Fr. Bijsterveld.

PS. Ik had niet zo verrast hoeven zijn: Googlet u maar eens op *Zon op het strand* en Gulik...

Il giudice Dee: L'enigma dell'anello (Het raadsel van de ring)

12-41. 'Twan had nooit veel geld bij zich: zegt het meisje, 'maar als we in een stad kwamen, ging ie naar een zilverwinkel en vulde een paar papieren in. Dan kreeg ie een bom duitje, en die gaf ie in bewaring bij een collega van 'm. Als ie dan geld nodig had, zoals toen ie ons vrijkocht van de Bakker, dan hoefde die maar een seintje te geven. Eergister zag ik nog dat ie effe vijf stave goud in bewaring gaf aan z'n collega op het markt- plein!'

'Wat is er gisteravond precies gebeurd?'vraagt de Rechter.

'Gisteravond? Toen is oom Twan 'm gesmeerd. An alles komt een end. Maar ik begrijp niet dat Twan 't me niet eerlijk verteld heb. Hij zei gister notabene dat ie zich voorgoed bij ons wou aansluiten en dat ie een verrassing voor me had als ie thuiskwam. Maar hij is niet meer thuisgekomen. Een jonge meid as ik kan best zonder ome leven. Ik had best begrepen dat ie eindelijk genoeg van me had.'

Rechter Tie heeft de ring van Twan tevoorschijn gehaald en vraagt: 'Waarom wilde je deze ring eigenlijk verpanden?' 'Verpanden? Niks hoor!' roept het meisje uit. 'Ik wou voor de aardigheid es vrage wat ie waard was, maar die dikke baas van het pandhuis begon meteen met me aan te pappen en daar moest ik niks van hebben.'

12-42. 'Die dikke pandhuishouder noemde een belachelijke prijs voor de ring, dus griste ik 'm meteen weer uit z'n fikke en liep weer naar buiten: vertelt de zuster van Seng Kioe. 'Maar het was bepaald me dag niet. Nauwelijks ben ik buiten of daar word ik beetgepakt door een reus van een kerel. Een echte griezel en niet goed snik ook, want hij riep maar steeds dat ik z'n meissie was. Gelukkig had ome Twan op me staan wachten en die liet 't niet op zich zitten. Hij gaf die gorilla een enorme kledder, zodat ie me van de schrik losliet, en toen zijn we er gauw vandoor gegaan. Alle mannen denken maar dat een zwerversmeid als ik met een natte vinger te lijmen is. Ome Twan was er echt eentje uit duizenden.'

Rechter Tie bedenkt dat die grote kerel wel eens de achterlijke zoon van drogist Wang kan zijn geweest. Er komt schot in de zaak. Nu moet hij het meisje nog vertellen wat er met haar beschermer gebeurd is, bepaald geen prettige taak.

'Twan is gisteravond vermoord: zegt hij kalm.

Het meisje wordt doodsbleek.

'Vermoord?' roept ze verbijsterd uit. 'Dat moet die smerlap van een Bakker hebben gedaan. Die had meteen de pest in toen Twan ons loskocht: Ze barst in snikken uit.